

Årsrapport - Stangehjelpa 2018

Årsrapport 2018

Stangehjelpa

- avdeling for familiehjelp, rus og psykisk helse

Stange kommune har nærmere 21 000 innbyggere, og er en kommune i vekst. I 2017 hadde Stange kommune de siste fire årene den høyeste befolkningsveksten i Hedmark og Oppland. Med et fødselsoverskudd som ligger rett rundt null, er folketilveksten i Stange, som mange andre Hedmarkskommuner, avhengig av innflytting og innvandring. Vekstmålet vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel er 1,2% per år.

Stangehjelpa:

Stangehjelpa består av en tverrfaglig gruppe ansatte med ulik erfaring og kompetanse. I 2018 arbeidet 35 personer i Stangehjelpa fordelt på 32,6 stillinger. 3 av stillingene ble delvis finansiert av statlige midler gjennom tilskuddsordningen Kommunalt rusarbeid. I tillegg ble seks psykologstillinger delvis finansiert av statlige tilskuddsmidler. Barneverntjenesten bidrar inn med stillingsressurser som del av sitt forebyggende arbeid.

Se for øvrig vår hjemmeside www.stangehjelpa.no

Henverdeler:

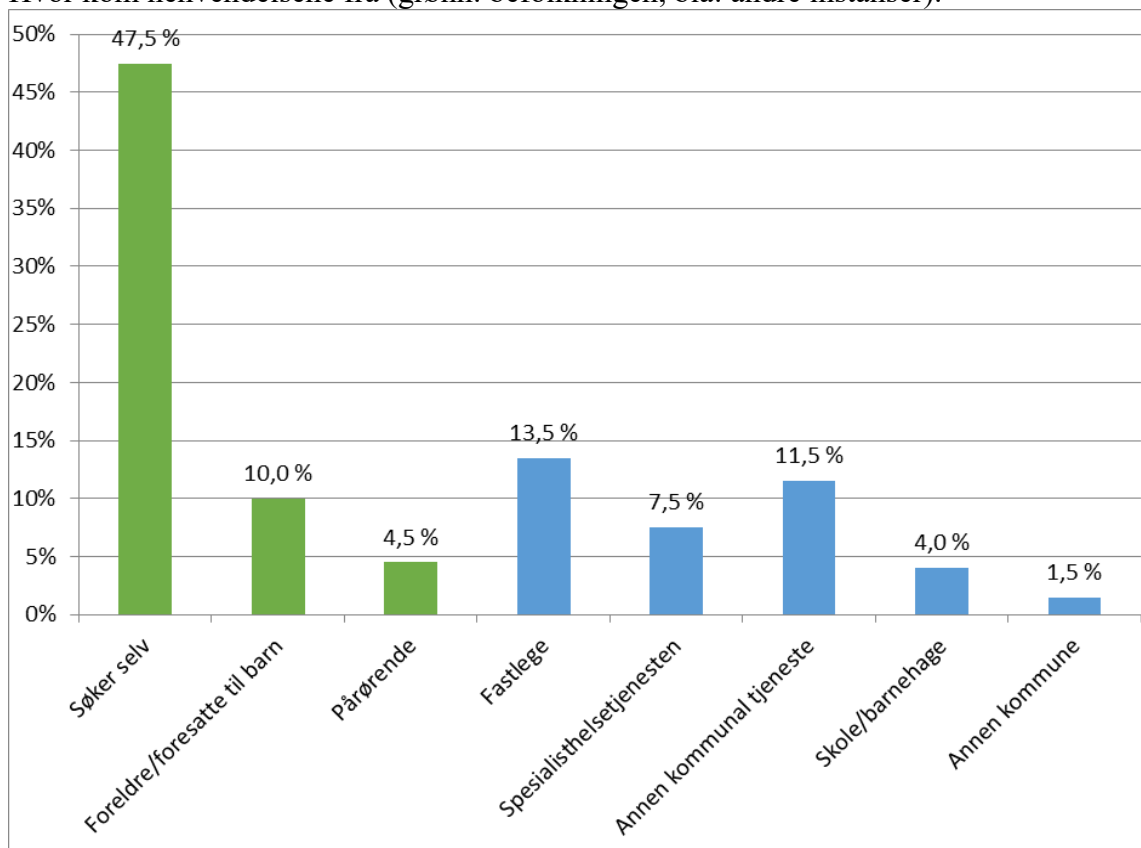
Stangehjelpa mottar henvendelser per telefon, brev, epost, PLO-meldinger eller oppmøte. Vi har åpent kl. 08.00 – 15.30 på hverdager. Stangehjelpa **tok imot 920 henvendelser** i løpet av 2018. Stangehjelpa **avsluttet kontakten med 793 personer** i 2018. Per 31.12.18 hadde Stangehjelpa 524 aktive tjenestemottakere.

Kommentarer til rapporten

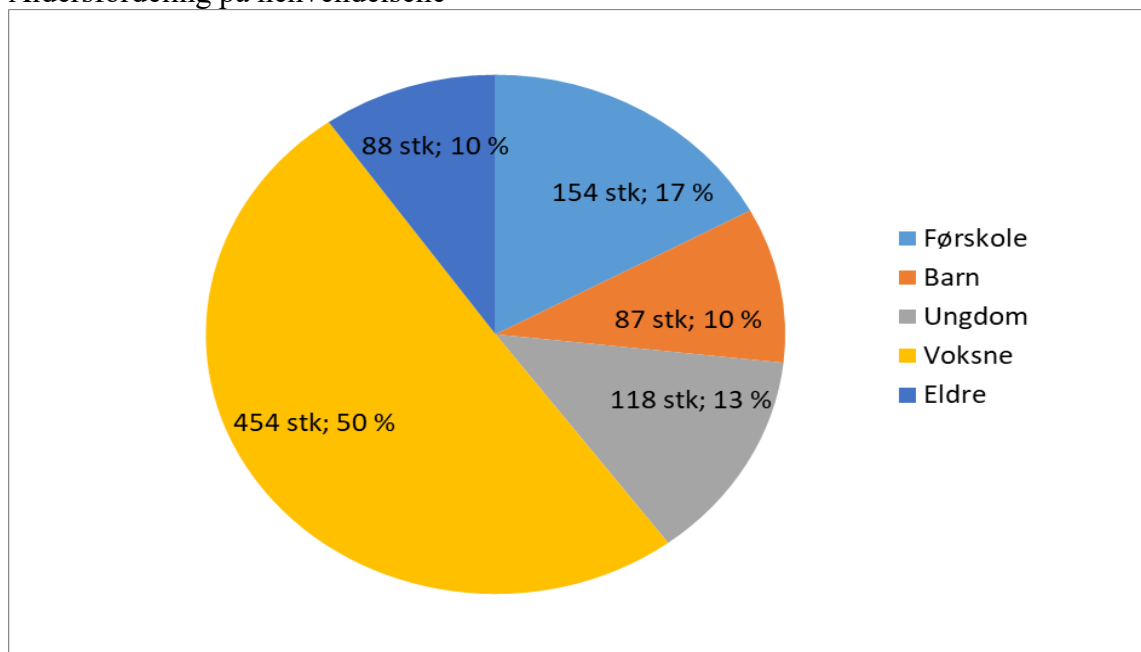
- Det er en økning i antall henvendelser fra 853 i 2017 til 920 i 2018.
- Det er flere som mottar hjelp fra oss (antall som er inne i tjenesten ved årsskiftet) en 12.5 % økning.
- Økningen i antall henvendelser er først og fremst for førskolefamiliene og blant eldre (over 67)
- Det er ikke en økning i antall henvendelser hos barn og unge. Team barn og unge ble opprettet for to år siden der helsesykepleierne i skolen og stangehjelperne, i samarbeid med barneverntjenesten, jobber sammen i team for å jobbe enda mer forebyggende, komme tett på og tidlig inn.
- Det har vært en økning i at folk i større grad tar kontakt selv (fra 56 % av henvendelsene til 62%), noe vi ser på som positivt. Stangehjelpa jobber ut fra ideen om at det vi gjør for å hjelpe folk er noe vi skaper sammen i møte med dem. Å vekke engasjement og håp hos folk er utgangspunktet for vårt samarbeid.

Hvor kom henvendelsene fra (grønn: befolkningen, blå: andre instanser):

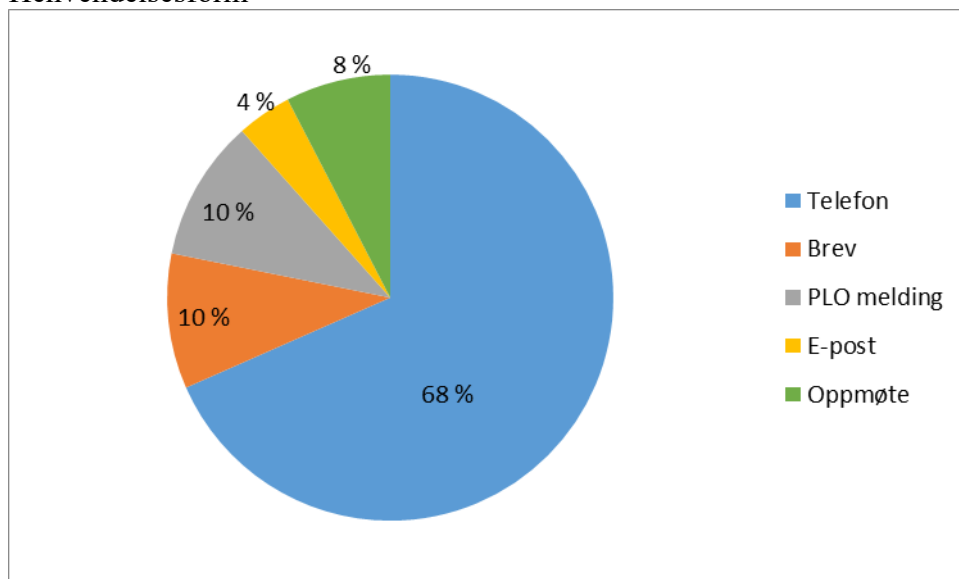

Aldersfordeling på henvendelsene

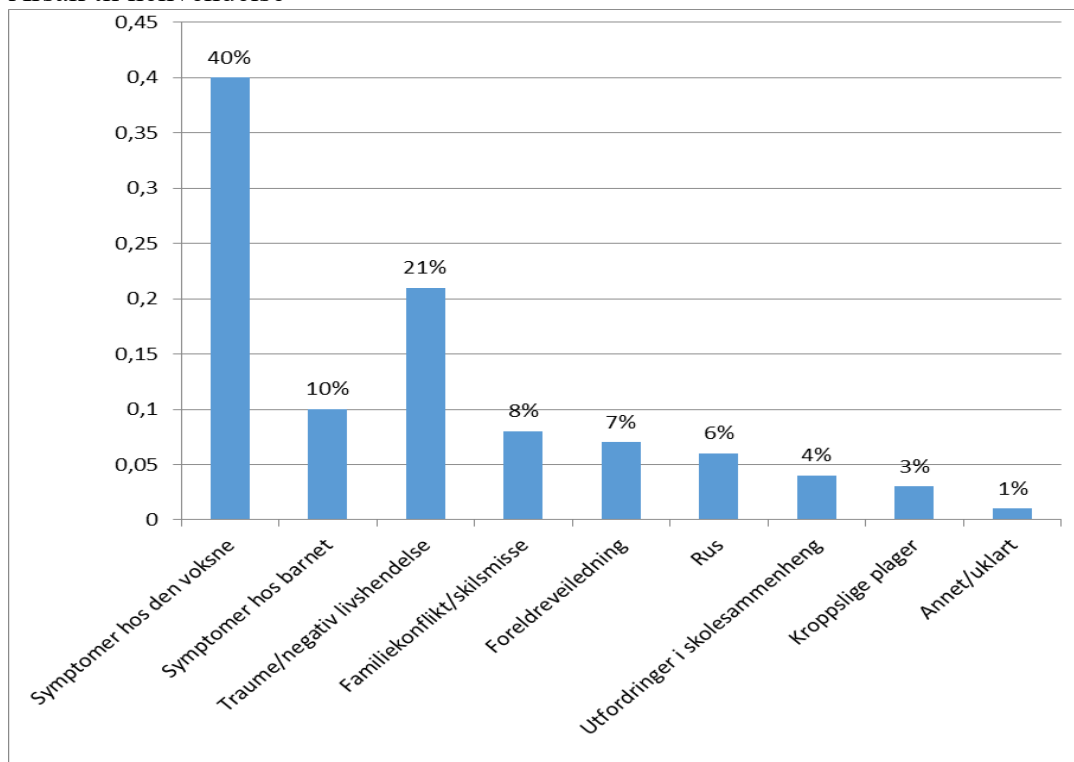
- Som eldre regnes mennesker over 67 år.
- Som førscole regnes alle som henvender seg med barn i førscolealder, selv om det er forelderen som har behov for hjelp.

Henvendelsesform

(PLO-meldinger er henvendelser som kommer elektronisk via journalsystemet fra fastleger og spesialisthelsetjenesten)

Årsak til henvendelse

I denne statistikken registreres årsaken som oppgis når det tas kontakt, altså før første samtale. Det kan komme frem flere/andre årsaker underveis i kontakten men disse er ikke med her. Mange vil ha en eller annen form for symptomer, men det er forsøkt å legge vekt på andre årsaker (omgivelser/kontekst) i statistikken. Når andre årsaker enn symptomer fremkommer i henvendelsen er det disse som føres.

Grupper / kurs i 2018

I Stangehjelpa har vi utviklet ulike kurs og grupper, både for barn, ungdom og voksne. Informasjon om disse ligger på vår hjemmeside. I 2018 deltok **nærmere 300 personer på kurs** eller grupper hos oss. Dette gjelder både grupper som har tema som omhandler forelderrollen, psykisk helse eller rus, og ulike treningsgrupper.

Stangehjelpa aktivitetshus

Stangehjelpa Aktivitetshus har 30-50 brukere innom hver dag mandag til torsdag. Vi har to 100% stillinger inne psykisk helse som drifter huset. 30% stilling som veileder i søm og småsløyd, 60% som sjåfør og vaktmester, samt 10% på sosiale media. Aktivitetshuset har bruktbutikken Loppa som har åpent 3 dager i uka.

Stangehjelpa aktivitetshus har hovedansvar for å arrangere julekveld på Tingvold i Stange kommune. I 2018 var det 170 til bords, hvorav 20 frivillige.

I aktivitetshusets lokaler ligger også Sykkelverkstedet der vi har personer i arbeidstrening. I 2018 ble det gjort service på 325 sykler og solgt 45 sykler

Nettverksmøter

Stangehjelpa har gjennom de to siste årene satsset på Nettverksmøter og Åpen dialog i tradisjon etter Jaakko Seikkula m.fl. 12 ansatte i Stangehjelpa kan holde nettverksmøter, I 2018 ble det gjennomført 84 møter. Dette er en økning fra 35 i 2017.

Psykososial krisehjelp

Hendelser som utløser psykososial krisehjelp er situasjoner av ekstraordinær og plutselig karakter. 7 personer i Stangehjelpa jobber spesifikt med denne typen henvendelser. I løpet av året var det **13 henvendelser** med behov for psykososial krisehjelp. To av disse var på ukedag kveld. Omfanget av henvendelsene har variert fra en enkelt samtale med den berørte til omfattende tiltak rundt hele familier.

Besøk til Stangehjelpa

Stangehjelpa gjennomførte 13 besøksdager i 2018 med til sammen 20 kommuner og 200 kommuneansatte fra hele landet. I tillegg hadde vi besøk fra England, Australia og Danmark. Hvis man ønsker å besøke Stangehjelpa, se vår hjemmeside www.stangehjelpa.no under Kontakt oss.

Følg oss på Instagram:

Resultater målt ved hjelp av Feedback Informerte Tjenester (FIT)

I Stangehjelpa benytter vi oss av to enkle skalaer for å få tilbakemeldinger fra de vi skal hjelpe: 1. om de opplever bedring (ORS - Outcome Rating Scale), og 2. hvordan de opplever samarbeidet med oss (SRS - Session Rating Scale). Disse tilbakemeldingene bruker vi for å forbedre oss som hjelpere og for å utvikle tjenesten. Denne tilnærmingen har betegnelsen FIT (se for øvrig www.napha.no).

Av de 793 personene som ble avsluttet i 2018 ble **ORS/SRS benyttet med 683 personer**. (Når skalaene ikke er brukt handler dette om at det kun er telefonkontakt, vi har bare deltatt på et møte eller andre årsaker til at ORS/SRS ikke er benyttet.)

- Vi hadde i gjennomsnitt 5,8 samtaler over gjennomsnittlig 5 måneder. (NB. Vi har noe langvarig og periodevis hyppig oppfølging der vi ikke benytter FIT ved hvert treff. Disse synes dermed ikke i denne statistikken.)
- Drop-out prosenten var 10 %
- Gjennomsnittlig inntak på ORS (målt livskvalitet) var 19,61 for voksne, 25,86 for ungdom og 29,97 for barn (av totalt 40 oppnåelige). Dette betyr at vi hjelper riktig målgruppe, folk som har behov for det.

Av de 683 personene som avsluttet kontakten med oss i 2018 opplevde **68,7 % å få det bedre**. Dette er samlet for alle aldersgruppene. Tallet er noe høyere for barn og ungdom og lavere for voksne.

I fjor så vi en 2,2% økning fra 2016 til 2017 (fra 66,2% til 68,4%). I år ligger vi på omtrent samme tall som i fjor. Dette gjelder også de øvrige tallene fra FIT.

Satsing på arbeid med rus og avhengighet i Stangehjelpa

Stangehjelpa er Stange kommune sitt kommunale tilbud innenfor rus og avhengighet. Vi hjelper alle mennesker med rus og avhengighetsproblematikk, uavhengig av hva de måtte ønske av hjelp. Tradisjonelt har man i kommunene jobbet mye med å hjelpe rusavhengige med dagliglivet, slik som bolig, aktivitet og daglige gjøremål. Dette gjør vi fremdeles, men i 2015 hadde vi en erkjennelse på at det arbeidet vi gjorde ofte ikke førte til positive resultater for den rusavhengige. Vi har derfor de siste årene i tillegg utviklet et behandlingstilbud for å jobbe mer med årsaken til rusavhengighet, slik at folk kan leve et liv i rusfrihet og egen mestring. Behandlingen er frivillig og et supplement til det øvrige arbeidet vi gjør. I 2018 mottok vi støtte fra Fylkesmannen til rusbehandlingen under tilskuddsordningen *Tilbud til mennesker med langvarige og/eller sammensatte tjenestebehov*.

Rusbehandlingen i Stangehjelpa

Stangehjelpa dagbehandling startet opp vinteren 2018. Det er en terapeutisk behandling ved bruk av 12-trinnsprogrammet, med utgangspunkt i Anonyme alkoholikers originaltekst. Det overordnede målet er å finne en måte å leve livet på, på livets premisser. Gjennom programmet får klientene våre klare og tydelige oppgaver som må gjennomføres for å skape en nødvendig forandring. Forandringen er gjennomgripende og blir dermed mer robust, enn forsøk på å opprettholde kontroll (motstå fra å ruse seg igjen).

I 2018 har fire personer gjennomført hele behandlingsopplegget (oppstart vinter) og åtte nye startet høst 2018. Ved utgangen av 2018 var 12 personer rusfrie i behandling.

Med den første gruppen opplevde vi høy drop-out, og vi erfarte at folk var for dårlig informert om hva behandlingen handlet om. Høsten 2018 startet vi derfor Ventevognen, som en forberedelse til behandling.

I tillegg arrangerte Stangehjelpa to ni-dagers dybdekurs i 12-trinnsprogrammet; «Storboka» av Guttorm Toverud. Til sammen har ca. 60 personer deltatt på kurset i 2018; en blanding av fagfolk, men mest brukere. Flere andre kommuner her deltatt på kurset.

Behandlingstilbudet har følgende elementer:

Informasjons- og motivasjonsgruppe: (oppstart høst 2018, en gang i uken)

Et uforpliktende lavterskeltilbud, der det faglige innholdet har bestått av undervisning, erfaringsbasert kompetanse og åpenhet. Gruppen har handlet om å avmystifisere utfordringer og motivere til personlig endringsarbeid. Siden oppstart september har omlag ti personer deltatt sporadisk på dette tilbudet.

«Ventevogn»/Rusmestringsgruppe (oppstart høst 2018, en gang i uken)

Siden oppstart har det vært inntatt rundt tjue personer hvorav åtte gikk inn i behandling i september. Syv er nå deltagende og klar for neste behandling som starter 19. februar 2019. I ventevognen er det forberedelser til hva som skal skje i behandlingen. Den fungerer også som et tilbud for folk som har et uavklart forhold til rus/sine leveproblemer. Ventevognen har også bestått av pårørendegruppe.

Dagbehandlingen (oppstart februar 2018, tre dager i uken):

For personer som har tatt en beslutning om rusfrihet. Behandlingen foregår tre dager i uken, og er en blanding av undervisning, arbeidsoppgaver og prosessgrupper. Det forutsettes rusfrihet og tas jevnlig urinprøver/blodprøver.

Kløfta - rusfrie boliger

Kløfta er et bo-tilbud for dem som trenger behandling for rusavhengighet, og er et rus- og medikamentfritt tilbud. Boligene er en stor suksess og viser at det er mulig å få til et helt rusfritt miljø når det skjer i sammenheng med behandling. Leie av boligene er tidsbegrenset, til man kan leie eller eie på det ordinære marked eller annen kommunal bolig etter endt behandling og bedringsprosess.

Tilbakemelding fra deltagere i behandlingen

Vi får totalt sett svært gode tilbakemeldinger fra de som deltok i første runde i rusbehandlingen. «Hvorfor har ingen sagt at vi trenger behandling for ikke å begynne igjen, før nå?» er et utsagn, og et annet; «kombinasjonen av å bo på Kløfta og gå i behandling samtidig har vært uvurderlig».

Vi har også kontinuerlig strammet inn på rutiner og rammer. Behandlingen er nå ganske strømlinjeformet, med hensyn til hva som skal skje når, da tilbakemeldingene er at struktur skaper trygghet.

Stangehjelpas utvikling gjennom årene

Før – etter Stangehjelpa

Stangehjelpa ble opprettet 1.1.2015. Dette skjedde gjennom en sammenslåing av det som den gang het Familiehjelpa i Stange (familie og psykisk helsehjelp 0-18år) og Avdeling for rus og psykisk helse (Rus og psykisk helsetjeneste til voksne i kommunen). Sammenslåingen medførte store endringer i voksentjenesten når det gjaldt tilgang til tjenesten, inngang, saksbehandling og utførelsen av hjelpen til den enkelte. Fra å være en tjeneste der de fleste ble henvist fra fastlege, kartlagt og vurdert i en inkomstsamtale som resulterte i et vedtak, kan nå alle innbyggerne ta kontakt direkte og hjelpen utformes i en dialog med den det gjelder. Vi tilbyr personen en relasjon og hjelp til å skape endring og en forskjell i livet. Det man gjør sammen sees på som en felles oppgave, og ikke en tjeneste vi skal gi den andre, som den har krav på, men noe vi skaper sammen. Da oppstår engasjement og håp hos begge parter, noe som gir langt bedre resultater. Vår oppgave er å øke kvaliteten på relasjonen slik at personen på best mulig måte kan få et godt liv.

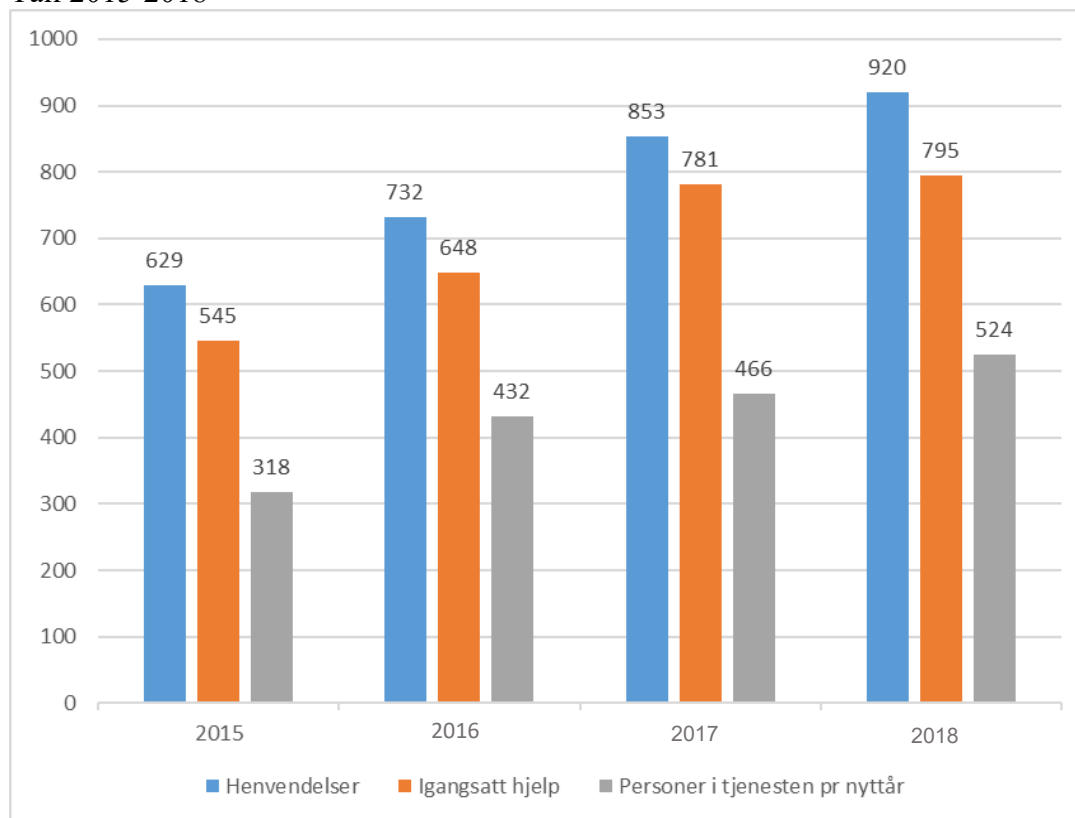
Omleggingen har gitt følgende resultater:

En gjennomgang av tallene før-etter omleggingen viser at vi tar imot 80% flere personer enn før, med kun 22 % økning i personellressurser (ansettelse av psykologer og opptrapping rus i 2015). Disse tallene omhandler voksne. Vi hjelper altså mange flere nå enn før. Se flere resultater lengre ned.

Fire år med Stangehjelpa

Stangehjelpa har jobbet på denne måten i fire år, og vi kan nå se om denne måten å jobbe på er mulig, om vi greier å ta imot alle, uten tilgangsstyring eller venteliste. I Stangehjelpa har vi åpen dør og alle får hjelp.

Tall 2015-2018

Det har vært en jevn økning i antall henvendelser og igangsatt hjelp. Fra 2015 til 2018 har økningen vært på 46 %. En mindre prosentandel av de som henvender seg resulterer i at kontakten avsluttes før første møte (har variert mellom 8,5 til 13% av henvendelsene). Årsaker til dette er at personen ikke ønsket hjelp likevel (noen ganger ligger ønske om hjelp mer hos pårørende eller andre instanser enn hos personen selv), situasjonen løste seg før vi kom i gang, eller det viste seg å ikke være riktig tidspunkt for den det gjaldt.

Personer som er inne hos oss har økt med 65% (registrert ved nyttår 2015 og 2018). Vi har altså kontakt med flere mennesker til enhver tid nå enn i 2015. Samtidig avslutter vi nær like mange i antall som henvender seg hvert år, så det er mange mennesker innom oss i løpet av et år, uten at det trenger å være langvarig.

Økninger i personellressurser på voksne økte fra 2014-2015 (22 %). Fra 2015 til 2018 har vi hatt en 19% økning i personellressurser på barn og ungdom (hovedsakelig fordi ungdomskontaktene i Stange ble overført til Stangehjelpa).

Hjelper hjelpa – bruk av Feedback Informerte Tjenester (FIT).

FIT brukes systematisk i Stangehjelpa. Vi følger hele tiden med på resultatene våre, om det vi gjør sammen med folk oppleves som nyttig for dem. Vi har bedre resultater for barn enn for voksne, uten at vi helt vet hvorfor. Er barn mer bevegelige? Problemene har vart over kortere tid, og mønstre lettere å endre? Vi ser uansett fordelene av å hjelpe tidlig, før problemene har satt seg og det er vanskeligere å oppnå endring. Resultatene på barn har gått gradvis oppover i løpet av de fire årene. Resultatene for voksne gikk opp fra 2015 til 2017, men gikk så litt ned igjen i 2018 (men over 2016 nivå). Vi undersøker mulige årsaker til dette, og er svært bevisst på hva vi lykkes med og hva vi ikke lykkes med, og hva vi kan forbedre oss på. Resultatene våre ligger samlet sett på samme nivå som i kontrollerte kliniske studier.

Konklusjon

Etter fire år med Stangehjelpa ser vi at det er mulig med åpen dør og hjelp til alle. Man må imidlertid være noenlunde riktig bemannet. Hvis bemanningen er altfor lav, vil det ikke gå, og vi har derfor jobbet mye med å kalibrere tjenesten riktig, riktig antall personellressurser på riktig team (se våre hjemmesider for mer info om dette). Vi følger også hele tiden med på hvor vi har mest henvendelser (barn, voksne, rus etc) slik at vi justerer oss etter det.

Forutsetninger for å lykkes er å minimere arbeid som ikke er viktig for dem som oppsøker hjelp, spesielt gjelder dette saksbehandling, unødvendige kartlegginger og diagnoser. De ansatte må hele tiden etterspørre tilbakemeldinger fra den det gjelder om relasjon og om hvorvidt hjelpen er nyttig, slik at de kan justere seg. De ansatte må hele tiden utfordre seg, øke sin kompetanse og tørre å gå nye veier for å lykkes med den enkelte. Og det er helt avgjørende at man har troen på enkeltmennesket, deres iboende ressurser og at verdiene først og fremst ligger hos dem vi skal hjelpe og det er disse vi ønsker å bidra til å hente frem.

